
RUHLARLA SÖYLEŞİ

ETEM ORUÇ

---

5 Kasım Cuma günü Nazilli'den Kuşadası'na gideceğim. Saat 7:30'da Nazilli garından terene binip Çamlık'a kadar trenle gerisini de dolmuşla... Nazilli-Kuşadası 100 km'lik yol...

Erkenden kalktım, eşyalarımı hazırladım. Tren istasyonuna vardım. Güneş yüzünü yıkayan çocuklar gibi bulutların arasından bir görünüp bir kayboluyor. Garın önünden nur yüzlü biri geliyor. Işıl ışıl gözlü Hacı Süleyman Efendi. Kurtuluş Savaşı günlerinde Demirci Mehmet Efe'yi dağdan indirip Kuva-yı Milli'ye katan aydın insan. İlk Meclis'te de İzmir'i, Aydın'ı Ankara'da temsil eden O seçkin adam. Yanında birden Demirci Mehmet Efe beliriyor. Başında dağ çiçekleriyle süslü bir başlık. Yüzü asık mı asık, gözleri bulutlu. "Nereye" diyor. "Kuşadası'na diyorum. Hayır memleket nereye gidiyor? 5 Eylül 1922'de Nazilli'den, 7 Eylül'de Aydın'dan, 9 Eylül'de İzmir'den kovduğumuz düşmanlara avuç mu açıyoruz? Atatürk'ümüzün düşünce arkadaşı Hacı Süleyman Efendi de (Süleyman Bilgen) başını sallıyordu. Kendimi suçlu hissediyor, söyleyecek söz bulamıyordum. Tren yetiştirdi. Biner binmez trenin penceresinden baktım. Bir ışık kümesi olup kayboluverdiler...

Yüreğimde bir kütültü, Kurtuluş Savaşı yıllar geçiyor gözlerimin önünden. Tren yavaşlıyor, bakıyorum Atça. Atçalı Kel Mehmet'in anıtını görüyorum. "Su elin çeşme elin, tekne Atçalı kelin" yazıyor önünde. Bir onur anıtı. Sultanhisar'a yaklaşıyoruz. Barut, kan kokuları geliyor Malgaç çayından. Yörük Ali Efe'yi ve kızanları görüyorum. El sallıyorum, bakmıyorlar, yüzüme. Köşk'e geliyoruz. Camiye doldurulmuş yüzlerce kadın, çocuk, yaşlının çığlıklarını duyuyorum. "Yunanlılar yakıyor" diye, Umurlu'ya doğru giderken Çiftlik Köyü'nden Kübra Bacı'yı görüyorum eli tüfekli.

Üzgün üzgün ufka bakıyordu. Umurlu'ya varıyoruz. "Çayyüzü Şehitliği'nden" kadın çığlıkları yükseliyor. Umurlulu Hakkı Çavuşu, Osman Çavuşu görüyorum. "Gidiş nereye" diyorlar.

Tren İmamköy'e yaklaşıyor. Eli mavzerli bir kadın efe. Heykel gibi duruyor. İmamköylü Ayşe Efe. Aydın'a varıyoruz. Yörük Ali Efe'nin tüfeğinin sesini duyuyorum. Minareden eli mitralyözlü Yunan askeri yere düşüyor. İncirliova'ya geliyoruz. Sökeli Cafer Efe'nin erkekçe kükreğini duyuyorum. Erbeyli'de yüzlerce şehidimiz fırlıyor topraktan. Germencik'te Cafer Efem aklanlar içinde yerde yatıyor. Neşediye'de tüm evler yıkılmış, yanık insan kokuları yayılıyor. Ortaklar'da askerlerimiz, efelerimiz Yunan karakolunu basmış, Yunanlılar kan kusuyor. Çamlık'ta trenden iniyorum. Barut ve kan kokusu genzimi yakıyor.

Dolmuşa biniyorum. Kuşadası'na az kaldı. Oraya varırsam kurtulacağım sanki bu hesaplaşmadan. Birden Mahmut Esat Bozkurt beliriyor yolun ortasında. Yanında arkadaşları var, kalabalık. "Gidiş, nereye" diyor, bağırıyor. Hiçbirşey söyleyemiyorum.

Ben de bugün yurdumuzun yazgısını elinde bulunduranlara soruyorum, paramızı, bayrağımızı, İstiklal Marşımızı bırakıp onurumuzu ezdiren kimliksiz olarak nereye gidiyorsunuz? Bu kararı vermeden Kurtuluş Savaşı tarihini iyice okuyup anladınız mı? Binlerce şehidimiz çoluk çocuk, bu yurt için niçin öldüler? Hiç düşündünüz mü? Lütfen kendinize geliniz. Tekrar iyice düşününüz. Şehitlerimizin kemiklerini sızlatmayınız. Şehitlerimizin ruhları size soruyorlar.

"ATATÜRK'ÜMÜZÜN AYDINLIK YOLUNDAN AYRILIP NEREYE GİDİYORSUNUZ?..."